

Oplysning om —, der kunde faas til 2—2½ pCt. Jeg er ikke fri for at tro, at det ærede Medlem fra Sorø (Poul Christensen) har en lignende Sum Penge til samme Rente, om ikke billigere, Konkurrencen bliver jo undertiden stor, og jeg beklager oprigtigt, at Handelen mellem det ærede Medlem fra Esbjerg (Bluhme) og det ærede Medlem fra Sorø ikke blev til noget. (*Poul Christensen*: Blev den ikke til noget?) Ja, det ved jeg ikke, men saa vidt jeg forstaar, blev den ikke til noget. Det ærede Medlem fra Sorø gjorde sig imidlertid skyldig i en Misforstaaelse, naar han mente, at det ærede Medlem fra Esbjerg havde solgt de omtalte 7,000 Tdr. Land for 300 Kr. Det var en fuldstændig Misforstaaelse. (*Poul Christensen*: Det beklager jeg). Ja, det ærede Medlem beklager det, men saa skulde han ikke paastaa saadant noget, for det kunde i den Forbindelse, hvori Ordene faldt, ikke opfattes saaledes, og havde det ærede Medlem forstaaet rigtigt, at det var 300 Kr. pr. Td. Land, Talen var om, havde han formodentlig ikke slaaet saa rask paa Lommen, medmindre han mente, at det ærede Medlem fra Sæby, som sidder bagved, havde disse billige Penge at udlaane.

Denne Sag minder mig om en Episode, der en Gang forefaldt paa et Vælgermøde, hvor min Modkandidat oprullede et Billede af sit Program. Jeg skylder at sige, at denne min Modkandidat den Gang var Reformmand, senere er han gaaet over til at blive Rebel. Hans Program var, at han vilde skaffe mere Lys, mere Luft og mere Mad paa Bordet og en Rentefod, der aldrig maatte overstige 2 pCt. Dette Program blev første Gang opstillet i et Sogn, hvor man havde lidt den samme Skæbne, som mange af de sjællandske Bønder have lidt ved den Katastrofe, der har ramt Den sjællandske Bondestands Sparekasse. Jeg skal indskyde den Bemærkning, at jeg vil ønske, at det ikke skal gaa Den sjællandske Bondestands Sparekasse, som det gik den Sparekasse derovre, thi havde den faaet Lov til at fortsætte, var der nok blevet noget reddet, men det fik den ikke, og der blev saa godt som intet reddet. Jeg tror, de til sidst kun fik 5 pCt. af det hele. Det er altsaa forstaaeligt, at da dette Program blev stillet op for den Kreds, raabte de: Lad os faa dem! Min Modkandidat var for øvrigt logisk, han sagde: Jeg tager ingen Rente af mine egne Penge. Men da Befolkningen saa vilde have fat i dem — de var jo klare over, at det var den billigste Maade at faa Penge

paa —, maatte min ærede Modkandidat rykke ud med, at han havde laant 50 Kr. til sin Broder, og dem havde han aldrig faaet Renter af, og han havde heller ikke megen Udsigt til at faa Kapitalen. Saa svandt rigtignok Glæden. Det forekommer mig, at her staar man overfor noget af det samme, naar den ene staar og rasler i dette Øjeblik med 2—3 Mill. Kr. til 2 pCt. og andre sige: Vi have dem endnu billigere og atter andre sige: Vi have Jord, vi ville sælge meget billigt, og det saa maaske gaar saaledes, at ingen vil i Lag med dem, naar det kommer til Stykket. Dette er at faa en falsk Forestilling om Situationen. Det er ganske sikkert, at saa taabelige Pengemænd gives der ikke i Verden, at de ville laane Penge ud til 2½ pCt. — dersom det da ikke er Filantroper, der gøre det i filantropisk Øjemed —, naar de have Udsigt til at faa større Rente.

Til Slutning skal jeg gøre en Bemærkning om 10 Aars Fristen for Lovens Revision. Denne Frist har man fra forskellige Sider fundet var et stort Tilbageskridt. Jeg tør ikke paastaa, der ligger noget Fremskridt deri, men jeg kan ikke se, at der er noget Tilbageskridt i dette. Men er det sandt, hvad de Herrer sige, at denne Sag er i en saadan Gænge, er under et saadant Pres udefra under den Agitation, der finder Sted, og har i det hele saa store Livsbetingelser, som de give det Udseende af, forekommer det mig, at det er ret ligegyldigt, om de 10 Aar staa i Loven eller ej, thi saa vil man kunne sprænge dette Baand. Paa den anden Side maa man ikke være blind for, at denne Sag er traadt ind i et Udviklingsstadium, som vi skulle regne med for Fremtiden. Der er ikke nu, som da Sagen først kom frem, Tale om at skaffe Jord til Landarbejderne og samtidig skaffe Landarbejdere til de større Brug. Jeg tvivler meget paa, at selv i det høje Ting her oven over vil den Tale komme til at lyde, fordi den vilde være ganske meningsløs, om den nu kom frem. Udviklingen har medført, at man har søgt at finde og har fundet en Vej til at skabe selvstændige Hjem, hvad jeg har tilladt mig at paavise, man kan, selv for den Sum, der her er Tale om, indtil 6,000 Kr. Kunne de endelig ikke faa Jord nok paa Sjælland og Fyn, have de den Udvej, som det ærede Medlem fra Esbjerg (Bluhme) paaviste, at gaa til Jylland. Jeg har paavist, hvorledes Udlodder kunne dyrkes, og hvilken Besætning de kunne holde paa dem. Denne Sag er traadt ind i et saadant Udviklingsstadium, at man skal se paa